

Misionář z Moravy v Mexiku

Misionář P. Ludvík Málek SVD se narodil 8. prosince 1970 v Uherském Hradišti. Celé své dětství a dospívání prožil spolu se svým mladším bratrem v Újezdci u Luhačovic. Zde také začal chodit do základní školy, kterou ukončil v Uherském Brodě. Po skončení školní docházky nastupuje na SOU v Brně – obor čalouník pro provozovnu Valašský dřevoprůmysl Fryšták – Luhačovice. Po vyučení pracuje v Luhačovicích a zároveň studuje na Střední dřevařské škole v Brně, kterou ukončil v roce 1990 maturitou. Na podzim roku 1990 nastoupil vojenskou službu, kterou vykonával u pohraniční policie.

Po návratu z vojenské služby pracuje v oboru, ale již v létě 1992 vstupuje do řeholní misijní společnosti – Společnosti Božího Slova (Societa Verbi Divini – SVD) na Slovensku. Nastupuje do noviciátu, který vykonával ve Vidině u Lučence a potom absolvoval dvouleté studium filozofie v Bratislavě. V roce 1995 odchází do misijního domu St. Gabriela v Rakouském Mödlingu, kde pokračuje ve studiu teologie.

29. září 1999 se na celý život zasvětil Bohu, skládáním Věčných slibů: čistoty, chudoby a poslušnosti. Při skládání těchto slibů dostal misijní určení na Kubu. 10. října 1999 přijal jáhenské svěcení. Jáhenskou službu vykonával ve Vídni, ve farnosti, kterou měl na starosti řeholní řád karmelitánů. Svátost kněžství přijal 13. května 2000 v kostele misijního domu St. Gabriel v Mödlingu, z rukou arcibiskupa Johna Bukovského SVD. 14. září 2000, na slavnost Povýšení Svatého Kříže odlétá do Mexika, aby se naučil španělštinu a potom mohl vycestovat na Kubu, žít a plnit své misijní poslání.

Začátkem května 2011 přijel na dovolenou po třech letech misijní práce ze svého místa působení, kterým je již 11 let Mexiko. Místem jeho misijního určení byla Kuba, ale tam měl možnost vycestovat pouze jedenkrát před osmi lety. Pobyl tam pouhé tři měsíce a zemi musel opustit kvůli diplomatickým vztahům mezi Kubou a Českou Republikou

Chtěl byste raději působit v místě svého misijního určení na Kubě než v Mexiku?

Snad se tam v budoucnu budu moci vrátit. Na Kubu - cukrový ostrov, kde jsem dával biblické kursy v našich farnostech a tak sdílel bohatost Písma Svatého a především jsem se snažil rozdávat naději a radost z Božího Slova. Na Kubě jsem se setkal s lidmi velmi vzdělanými, dobrosrdečnými a především s lidmi, kteří se dokázali podělit o všechno co měli a vždy udělali více, než se od nich očekávalo. Mexiko nebylo mým misijním určením, ale přesto působím v Mexiku rád a jsem spokojený v mé misijní práci.

Jaká je Vaše misijní činnost v Mexiku?

Spočívá v tom, že vyučuji Písmo Svaté. Jak na univerzitách, tak i ve farnostech, kde ale především pracují naši misionáři. V první řadě působím jako profesor Biblické Hebrejštiny na papežské universitě v Mexiko City, kde také přednáším Knihy Lyrické, Knihy Mudroslovné a Biblickou Spiritualitu Starého Zákona. Na řeholním institutu vyučuji Dějiny Izraele, Pentateuch a Hermeneutiku (nauka o metodách správného chápání a výkladu textů) Starého Zákona. V neposlední řadě jsem také profesorem Biblické Hebrejštiny na teologické škole, kde je přítomna většina protestantských vyznáních.

Jak jste se k tomuto poslání vyučovat jiné dostal?

K přednášení na universitě jsem se dostal tím způsobem, že jsem si tam dokončoval licenční studium z Písma Svatého a rektor university přišel za provinciálním představeným a osobně ho prosil, aby mě dali povolení k přednášení na universitě. Provinciální rada souhlasila a od té doby vyučuji Písmo Svaté nejen na papežské universitě, ale také na výše uvedených školách. A mé profesorské poslání mezi studenty je také misijní prioritou naší mexické provincie.

Působíte také jako misionář mezi obyčejnými lidmi?

Mimo mého působení na vysokých školách, vyučuji a sdílím Písmo Svaté mezi lidmi ve farnostech, kde dávám biblické kursy a spolupracuji na biblickém vzdělávání. V našem knihkupectví Verbum, které se stalo místem dialogu a střetnutí různých kultur a náboženských vyznání, pořádáme biblické a liturgické vyučování. Na vesnicích, které navštěvuji během roku, připravuji pomocí biblických kursů katechety pro vyučování náboženství a snažím se získat lásku k Božímu Slovu, aby se ho naučili nejenom číst, ale také podle něho žít a předávat ho dalším lidem.

Máte představu kolik misionářů Společnosti Božího Slova působí nyní v Mexiku?

V současné době působí v Mexiku něco málo přes šedesát misionářů SVD ze všech kontinentů světa. Ze slovenské provincie byli do Mexika vysláni následující misionáři: nejdříve to byl P. Ján Kušnír, který v Mexiku pracoval pět let a lidé a spolubratři na něho s láskou a vděčností vzpomínají. Já působím v Mexiku od roku 2000, ale také jsem měl možnost vykonávat misijní práci na Kubě alespoň tři měsíce. Potom přijel P. Radoslav Kottra, který po velmi krátkém pobytu v Mexiku a studování španělštiny odletěl na misie do Kuby a teprve tohoto roku se zařadil mezi členy mexické provincie P. Lukáš Mizerák, který se nyní v Mexiku připravuje studováním španělštiny na svoji misijní činnost na Kubě.

V Mexiku misijní práce spočívá ve třech oblastech: ve farnostech na venkově mezi domorodými obyvateli, potom ve farnostech ve městech a především v různých apoštolátech, které jsou známkou naší misijní spirituality jako například biblický apoštolát, spolupráce s laickými misionáři a podpory misijní myšlenky v místní Církvi. Pro tuto misijní práci potřebujeme hodně duchovních povolání a to není vždy jednoduché. Ať jsou příčiny nedostatku duchovních povolání jakákoliv, v Mexiku můžeme vždy počítat s obětavými a dobrosrdečnými lidmi, kteří nezištně pomáhají ve službě k Bohu a bližnímu. Jsou to především laičtí misionáři, kteří se ztotožňují s naší misijní prací a naší spiritualitou a potom se snaží horlivě, nějakou dobu nebo celý svůj život, rozšířit Boží Slovo a rozdávat Boží lásku dál.

Je v Mexiku hodně nových duchovních povolání?

Také v Mexiku pocítujeme úbytek duchovních povolání a snažíme se proto o podporu duchovního dorostu. Nyní máme jen deset studentů teologie, kteří studují na řeholním institutu, kde také já přednáším. Noviciát je v současné době uzavřen a filosofii studují jen dva naši kandidáti. Snad se to v brzké době změní. Prosíme proto Pána žní, aby poslal dělníky na svou žeň. Vždyť Boží dílo ve světě je zodpovědností všech.

Kolik Mexičanů se hlásí ke katolické víře?

Je pravdou, že v Mexiku je hodně lidí, kteří se hlásí ke katolické víře. A to právem, protože velmi důležitou úlohu při tom hraje přítomnost Panny Marie Guadalupské, která je nedílnou součástí víry v Mexiku a přispívá tak neustále k upevnění víry mezi věřícími lidmi.

Jak funguje v Mexiku Církev?

Je svobodná a také je úplně odloučena od státu. Na tomto místě je důležité podtrhnout, že Církev žije jen z milodarů, které dostává od svých věřících. Naše řeholní společnost si v tomto případě pomáhá. Tak například, některé farnosti našich kněží které jsou ve městech materiálně podporují naše farnosti v oblastech mezi chudými.

Sdílejí tak bratrskou lásku a materiálně pomáhají druhým farnostem. Je to prostě vyjádření podpory jednoty společenství Církve a snaha dávat dál z bohatství Kristovy lásky.

Je v Mexiku třeba nových misionářů?

Osobně si myslím a jsem přesvědčen, že Mexiko potřebuje nové misionáře pro svou evangelizaci. Za těch mnoho let, co uplynuly od dobytí a kolonizace se udělalo mnoho misijní práce, avšak je ještě nedostatečná a může se v mnohém vylepšit. Na začátku se evangelizace pohybovala mezi křížem a mečem, co znamená, buď se uvěřilo v Ježíše Krista a se přijala víra v jediného Boha nebo opačným způsobem se zemřelo smrtí mečem. Víra byla určitým způsobem vnucována a víceméně se žila ze strachu. Nyní se už hodně změnilo, ale je potřebná nová evangelizace, která není strachem, ale láskou a nadějí pro věřící lidi.

Mohl byste říci, jací jsou Mexičané jako věřící?

Věřící člověk v Mexiku se vyznačuje velkou zbožností, úctou k Bohu a dokáže pro Něho přinést velké oběti. Také má ve velké úctě kněze, s kterým se dokáže podělit a dát mu i to nejposlednější. Zároveň je také dobrosrdečný, štědrý a velmi solidární. Především dokáže obětovat pro Boha nejen svůj čas, ale také i materiální potřeby.

Kam byste mne v Mexiku poslal jako turistu?

Návštěvník Mexika by měl rozhodně na vlastní oči spatřit hlavní město Mexiko City, které se vyjímá svou rozlohou, vždyť jedna z hlavních tříd je dlouhá kolem 30 kilometrů a přítomností mnoha lidí - 23 miliónů obyvatel. V hlavním městě je pak k zhlédnutí místní katedrála, která je postavena v blízkosti archeologického naleziště Templo Mayor – Velký Kostel, který patřil do říše Aztéků. Nedaleko centra se nachází Bellas Artes – Národní divadlo, kde může navštívit folklorický ballet - představuje zpěvy, tance a kulturní tradice z celého Mexika. Také se doporučuje navštívit museum antropologie, kde se seznámíte s dějinami, kulturou a lidovými zvyky a obyčejí mexického národa. Také tam můžete obdivovat různé archeologické památky z indiánských dob. V neposlední řadě můžete navštívit největší poutní místa na světě – Panny Marie Guadalupské, které leží na severu hlavního města. Zde si může každý kdo chce obnovit nebo utvrdit svoji víru, nebo poděkovat za přijatá dobrodíní a prosit o další pomoc. A to nejen přímo v mariánské basilice, ale také i v přilehlé zahradě, která je součástí poutního místa.

Mimo hlavní město v Teotihuacán je krásné navštívit bývalé Aztécké město, kde můžete vylézt na pyramidu Slunce a odtud obdivovat okolní krajinu. Necelých 300

kilometrů od hlavního města se nachází další indiánské místo: Tajín, které patřilo Olmekům a kde je jedno z prvních pohřebišť ve formě pyramidy. Na jihu země v Oaxaca leží indiánské město Monte Albán, které zase patřilo Zapotekům a ještě více na jih ve spolkových zemích v Chiapas a v Yukatan se můžou obdivovat archeologické vykopávky z doby Májů a to v jejich bývalých městech: Palenque a Chechen Itzá.

Vy máte možnost podnikat výlety po Mexiku?

Před několika měsíci jsem se dvěma spolubratry navštívil bývalé františkánské misie. Tam jsme obdivovali pět kostelů ze 17 století, které jsou zapsány na seznamu Unesco a patří tak ke světovému kulturnímu dědictví. Jedná se o kostely, které mají vstupní bránu velmi bohatě vyzdobenou a to jak náboženskými tak i přírodními motivy. Každá brána má svůj námět a sloužila k vyučování náboženství, duchovních pravd a hodnot. To byl velký úspěch, že hledali cesty k šíření Božího Slova pomocí umění a místní kultury.

Jak nyní trávíte svoji dovolenou?

Prožívám ji ve svém rodném kraji na Moravském Slovácku v kruhu mé rodiny, známých a přátel. Nejen že trávím pěkné dny zde na Moravě, ale také vypomáhám ve farnosti, kde vysluhuji svátosti a zároveň dávám přednášky o misích a o mé misijní činnosti. Také navštěvuji mé spolubratry, kteří pracují nedaleko mého rodného místa a potom některé okolní farnosti, kde podporuji misijní činnost Církve a snažím se povzbuzovat k horlivosti a vytrvalosti v křesťanském životě. Ve volném čase chodím na vycházky do okolních lesů, kde poznávám v přírodě Boží přítomnost a kde si uvědomuji, jak velkou lásku a naději Bůh vložil do všeho co nás obklopuje, aby se nám dal poznat.

Kdy vám končí dovolená a vracíte se zpět na své misijní působiště? A co vás tam čeká v nejbližším roce?

První týden v srpnu se vracím do Mexika, protože už 15 srpna začíná vyučování na vysokých školách a já se musím dobře připravit na nastávající školní rok. S pomocí Boží to určitě dobře všechno dopadne. Také mám jiné povinnosti, které na mne čekají. Příští rok v Mexiku oslavíme 50 let našeho misionářského působení a já mám za úkol připravit celý liturgický rok jako rok setkání s Písmem Svatým a to pomocí Lectio Divina, to je čtení a modlitba s Božím Slovem, kde lidé mohou snáze přijít do styku s Pánem Ježíšem přítomným v Písmu Svatém. O rok později v roce 2013 se chystá podobná oslava na Kubě, ale to bude jen 25 let misionářského působení. Mám pozvání, abych vyučoval a přednášel Písmo Svaté a tak přispíval k šíření Božího Slova mezi věřícími. Doufám, že tentokrát mé vycestování na Kubu budu o něco snadnější než tomu bylo na začátku.

Při jaké příležitosti jste se seznámil se Společností Božího Slova a kdy jste do ní vstoupil?

Nejdříve by jsem chtěl říci, že jsem se hlásil na studium na teologickou fakultu v Olomouci, kde jsem byl také přijat v roce 1992. Avšak téhož roku se mě dostala do rukou kniha: Řeholní řády a kongregace v Čechách a na Moravě, kde na jedné straně byl napsaný článek od P. Arnošta Bindáče SVD o naší řeholní misijní společnosti a na druhé nemohl chybět obrázek od našeho zakladatele Svatého Arnolda Janssena, který mi utkvěl v paměti a neustále mě vybízel k rozhodnutí být misionářem ve Společnosti Božího Slova. Plně jsem se rozhodl o několik měsíců

později, ačkoliv jsem nic moc nevěděl o misijním poslání. Avšak výjev tváře našeho zakladatele a slova P. Bindáče ve zmíněné knize byly výraznou pobídkou na misijní činnost. A tak působím v misijní činnosti až do dnešního dne.

Jste v současné době jediným verbistou, jež se narodil a vyrostl v České republice (P. Pavol Kobliha žil v ČR pouze krátce po narození). Není Vám to osobně trochu líto a co byste případně vzkázal mladým chlapcům či mužům?

Je pravdou, že jsem zatím jediným verbistou z České republiky, ale osobně můžu říci, že se necítím být sám a ani mně to tak nepřijde. Vždyť mám kolem sebe spoustu ochotných a obětavých lidí skoro ze všech koutů světa, ať věřících nebo nevěřících, kteří za mnou stojí; podporují mě a neustále také povzbuzují v mé misijní práci. Takže mi to není líto ani nejsem nějak zvláště zklamán, protože můžu být jen rád a vděčen, že Bůh mě posílá lidi, kteří mě doprovází a prokazují mě svou přízeň slovem i skutkem. Jen bych vzkázal mladým chlapcům, že když uslyší Boží hlas ve svém životě, aby se od Něj neodvraceli. Bůh neustále volá mladé lidi ke své službě a záleží na každém z nich jestli Jeho volání uslyší a přijmou Ho ve svém životě, a tak odpoví obětavě a nezištně na nekonečnou Boží lásku v současné době. A především ať nezatvrzují své srdce a nemají strach, když je Bůh volá ke službě. Je to nádherná, obětavá služba, která vyžaduje také sebezapírání a odříkání, ale stojí to za to – sloužit Bohu a bližnímu a snažit se přeměňovat náš svět duchovními hodnotami, které vycházejí z Božího Slova a jsou neustále potřebné pro náš každodenní život.

Chtěl byste něco vzkázat lidem z hrozenkovské farnosti?

Na závěr bych Vám všem chtěl poděkovat za vaše modlitby a oběti, které přinášíte za nás misionáře a které neustále potřebujeme. Chci Vás ujistit, že na Vás rád vzpomínám jak při slavení Mše svaté tak i při modlitbách. Jsem rád, že se můžeme navzájem podporovat v našich každodenních úkolech. Ať Vám Bůh žehná a doprovází svou milostí. Upřímné a srdečné Pán Bůh zaplať. S pozdravem se loučí a na Vás na všechny v modlitbě vzpomíná P. Ludvík Málek, SVD